

Afgørelse af sine talrige og bethdelige Stridigheder".

Derjom det skulde lykkes det foreliggende Lovforslag at gennemføre et System, der i enhver Sag ind sætter Retten som Parter og Sagføreres tvungne Overvejelse, der kan differe for formentlige Forseelser af temmelig ubestemt Natur en Række haarde Straffe uden Underjøgelse, uden Forsvar, blot efter et Efton, et System, der (Lovforslaget om Domsmaagten's Ordning § 129) paalægger at vise Retten Lydighed med den meget positive Tilføjelse, at „enhver Undladelse af at efterkomme Paalæg, som Retten lovligen giver en Sagfører, anses og straffes som Brud paa Embedspligten“, saa maatte det synes fremtidig at blive et meget bobeligt Foretagende baade for Parter og Sagførere at indlade sig paa en Retsstrid for Domsstolene, et Foretagende, som man helst saa længe som muligt maatte holde sig borte fra, efterjom det letteligen kunde berede større Kalamiteter, end Sagen selv var værd. Med andre Ord, Dommervilkaarlighed og Dommersjæpotti ender erfaringsmæssig stedse med at lukke Domsstolene for de hæderlige Statsborgere, og saaledes at unddrage disse det store Gode, der ligger i en velordnet Retspleje. Man kan have hvilken som helst Mening man vil, om Nytten eller det modsatte af Rettens Anstandskontrol, af, at Retten paaser, at Sagerne ikke forhales ved Efterslæbning eller Udflugter af en hvilken som helst Art. Et maa man imidlertid nødes til at indrømme, nemlig at Retten i mange Tilfælde vil være ude af Stand til med nogen Paalidelighed at bedømme, hvorvidt der er eller har været tilstrækkelig Grund til de af Parterne eller deres Sagførere begærede Udsættelser. At gøre et Arbejde færdigt i den kortest mulige Frist, kan selv den arbejdsdygtigste Mand ikke i Bængden udholde uden at gaa legemlig og sjælelig til Grunde. Den Tid, i hvilken en bekræftiget Sagfører kan og bør fuldende det ene eller det andet Arbejde, kan afhænge af en Række Omstændigheder, saasom hvilke andre Arbejder der kunne være mere paatrængende, og som derfor nødvendigvis først maa fra Haanden, hvilke Forstudier der forud maa gøres, hvilke Forarbejder til Stoffets Indsamling og Ordning der vise sig nødvendige, hvor mange mere eller mindre heldige eller maaste forgæves Forsøg Udfindelsen og Tilvejebringelsen af de rette Oplysninger har krævet m. m. Alt dette kan Sagføreren ikke uden et stort og Sagen uvedkommende Ekstraarbejde, samt mangen Gang endog ikke uden Stæde for sin Part's Lære, gøre Rede for, end mindre bevisliggøre. Retten staar ogsaa her uden Vejledning til at bedømme,

om han forsvarlig har nyttet sin Tid. Tilbage blive derfor kun de Tilfælde, hvor der enten foreligger et flagrant Misbrug af Tiden, eller hvor et saadant med Urette antages at foreligge. I begge disse Tilfælde kan der da falde Straf; men de staa tillige begge som veltalende og uomstødelige Beviser paa, at i alle andre Tilfælde er den Regel, at Parterne ikke maa begære og Retten ikke bevilge Udsættelse uden gyldig Grund — uluforift. Heraf lader sig det paalidelige og værdifulde Resultat drage, at vil man haabe at sikre sig en hurtig Retspleje, saa maa man forsøge at gaa andre Veje.

Det turde maaste ikke være uden Interesse paa dette Sted i Korthed at omtale, hvorledes de ny tyske Rigslove stille sig til Spørgsmaalet om Nødvendigheden eller Henfigtsmæssigheden af en Kontrol fra Rettens Side i ovenansførte Retning. Rigsloven af 30te Januar 1877 angaaende den borgerlige Retspleje siger i sin § 102: „Bed Overenskomst mellem Parterne kunne Fristen, med Undtagelse af Nødsfrister^{*)}, forlænges eller forkortes“, og i sin § 228: „Parterne kunne komme overens om, at Processen skal hvile. Saadan Overenskomst har ingen Indflydelse paa Løbet af Nødsfristerne.“ I Motiverne til disse Paragraffer hedder det (S. 457): „En generel Indskrænkning i vilkaarlig Besøgelse for Parterne til at forlænge eller forkorte procesuelle Fristen vilde ikke være begrundet hverken i Trang dertil eller i Henfigtsmæssighed. Principielt giver derfor“ de nævnte Paragraffer „Overenskomst imellem Parterne fuldt Spillerum“. Det ses saaledes, at Rigsloven ikke besatter sig med at give Domsstolene det Hverv at holde nogen Kontrol med, om Parterne fremme Sagen med tilbørlig Hurtighed, men at man i Tyskland tværtimod er af denne Anskuelse, at saadant vilde være baade ufornuødent og uhenfigtsmæssigt. Som Følge af denne Anskuelse, der ogsaa gjaldt i den tyske Gemeinproceß, indeholder Rigsloven aldeles intet om Straffe for at forhale Sagen ved opdagede Anstandsgrunde eller andre Udflugter, eller hvad dermed staar i Forbindelse.

Lovforslagets hele Bygning og System hviler hovedsagelig paa Gennemførelsen af den Doktrin, „at Dommeren selv umiddelbart maa se og høre Vidnerne for at kunne sælde en retfærdig og velgrundet Dom“ (Processkommissionens Motiver S. 17), en Doktrin, der efter de nævnte Motivers Opfattelse (§ 2) i Straffeprocessen „betragtes som Sand-

*) Disse præklusive Fristen, hos os f. Eks. Appelsisterne.